

6-SHO'BA: QURILISH AMALIYOTINING QURILISH, ISHLAB CHIQRISH VA TA'LIMDAGI INTEGRATSIYA TAJRIBALARI

УДК: 69.007

QURILISH SOHASIDAGI BAKALAVRLARNI TAYORLASHDA ZAMONAVIY TEKNOLOGIYALARNING O'RNI.

Ispandiyarova O'g'loy Erkin qizi. Jizzax Politexnika instituti. Jizzax, O'zbekiston.
ugusha_94@mail.ru

Annotasiya: Maqolaning dolzarbligi qurilish sohasida malakali kadrlar bilan ta'minlash muammosini ko'rib chiqish, qurilish muhandisligi bakalavrlarini tayyorlashda innovatsion dizayndan foydalanishning ahamiyati bilan bog'liq bo'lib, u nafaqat qurilish sohasida ko'nikmalarga ega bo'lishga qaratilgan. , balki, talabalarni ko'p tomonlama fikrlash va shaxsning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgandir.

Kalit so'zlar: ijodiy salohiyat, ko'p tomonlama fikrlash, innovatsion dizayn, qurilish muhandisligi bakalavrlari.

Аннотация: Актуальность статьи связана с рассмотрением проблемы обеспечения квалифицированными кадрами в сфере строительства, важностью использования инновационного проектирования в подготовке бакалавров гражданского строительства, которая направлена не только на приобретение навыков в области строительства, но и на развитие многогранного мышления и творческого потенциала учащихся.

Ключевые слова: творческий потенциал, многогранное мышление, инновационное проектирование, бакалавры гражданского строительства.

Abstract: The relevance of the article is related to the consideration of the problem of providing qualified personnel in the field of construction, the importance of using innovative design in the training of bachelors of civil engineering, which is aimed not only at acquiring skills in the field of construction, but also at developing multifaceted thinking and creative potential of students.

Key words: creativity, multifaceted thinking, innovative design, bachelors in civil engineering.

Kirish.

Jamiyatning jadal rivojlanishi, uning farovonligi va xavfsizligi uchun asos bo'lib xizmat qiladigan ta'lim tizimini modernizatsiya qilish Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirishni qo'llab-quvvatlash shartlaridan biri hisoblanadi. Davlatning ta'lim sohasidagi strategik rejasi innovatsion iqtisodiyotini rivojlantirish talablariga muvofiq yuqori malakali kadrlar va raqobatbardosh bakalavrlar tayyorlash muhimligi bilan belgilanadi. Bugungi kunda qurilishda malakali kadrlar bilan ta'minlash muammosi juda dolzarb. Hozirgi vaqtda deyarli har bir qurilish tashkiloti nafaqat ishchilar, balki muhandislik-texnik kasblar bo'yicha ham malakali mutaxassislarga muhtoj.

Tadqiqot natijasi:

Qurilish bakalavrlarining maxsus fanlarni o'rganish jarayonida kognitiv qiziqishlarini rivojlantirish "Qurilish" yo'nalishi bo'yicha mutaxassislarni tayyorlashning asosiy yo'nalishi hisoblanadi. Bu masalani har tomonlama, puxta o'rganish zarurati, ilmiy tadqiqotlarni yangilash va maxsus fanlarni o'qitish amaliyotiga joriy etish imkoniyatlari ta'limning ustuvor yo'nalishlari sifatida e'tirof etilgan. Qurilish muhandisligi bakalavrlarini tayyorlashda innovatsion dizayn muhim ahamiyatga ega, chunki u nafaqat qurilish sohasida ko'nikmalarni egallashga, balki uch o'lchovli fikrlashni rivojlantirishga, shaxsning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan bu esa qurilish muhandisligi bakalavrining kasbiy faoliyati hisoblanadi.

Talabalar tomonidan innovatsion dizaynni o'rganish qurilish muhandislik bakalavrlariga innovatsion usullarni o'zlashtirish va quyidagi sohalarda malakali mutaxassislar bo'lish imkonini beradi:

- savdo bozorida loyihaning raqobatbardoshligini ta'minlaydigan bino va inshootlarning innovatsion loyihalarini yaratish;

- texnologik innovatsiyalarni, shu jumladan unifikatsiyalangan va markazlashtirilgan texnologiyalarni, konstruksiyalar va materiallarni ulashning yangi yuqori samarali usullarini ishlab chiqish va optimallashtirish;
- bino va inshootlarni loyihalashning loyihaviy, istiqbolli va direktiv texnologik jarayonlarini optimallashtirish;
- loyihalash va tadqiqot ishlarini bajarish;
- ishchi hujjatlarning dastlabki loyihalarini va axborot maqsadida taqdimot hujjatlari to'plamlarini ishlab chiqish;
- SAPR yaratish, BIM texnologiyalaridan foydalanish.

Qurilish muhandisligi bakalavrlarining innovatsion dizayn va ijodiy tayyorgarligi kasbiy faoliyatga muvaffaqiyatli tayyorlanish uchun asosdir. Shu bilan birga, mavjud ta'lim dasturlari tezda eskirib borayotgani va qurilish bakalavriyatini zamonaviy ta'limni to'liq ta'minlay olmasligi aniqlandi. Trening davomida ma'lumot o'qituvchi tomonidan tsiklik ravishda uzatiladi, shuning uchun qurilishdagi sezilarli o'zgarishlar haqiqiy hayotga kirish imkoniga ega emas va mavhumdir. Binobarin, bugungi kunda oliy ta'lim tizimida bo'lajak qurilish muhandislik bakalavriatlarining amaliy tayyorgarligini ta'minlashning mexanizm, usul va vositalarini joriy etish eng muhim vazifa hisoblanadi.

Innovatsion dizaynni amaliyotga tatbiq etish uchun qurilish muhandislari bakalavriatlarini tayyorlash bo'yicha innovatsion ta'lim dasturlarini joriy etishni ta'minlash, ular yordamida ular zamonaviy qo'shimchalar, BIM texnologiyalari, CAD tizimlaridan foydalangan holda raqobatbardosh loyihalarni yaratish imkoniyatiga ega bo'lib, ular kasbiy fanlar ish dasturlariga kiritilishi shart.

Qurilish sohasidagi innovatsion faoliyatga tayyorlikning motivatsion komponenti loyihalashda yangi texnologiyalardan foydalanish bilan bevosita bog'liq; innovatsion dizaynni qo'llashda xabardorlik va uning qurilish sohasidagi muammolarni hal qilishdagi roli.

Bo'lajak qurilish muhandisligi bakalavrlarining innovatsion dizaynga ijobiy motivatsiyasi shaxsiy va professional ehtiyojlarni qondirish bilan belgilanadi, masalan:

- zamonaviy innovatsion dizayn usullarini qo'llash;
- kasbiy mahoratni oshirish;
- kasbiy muammolarni hal qilish.

Shu sababli, qurilish sohasidagi innovatsion dizayn professional o'zini o'zi tasdiqlash va shaxsiy o'sishning muhim usuli deb hisoblanishi mumkin.

Qurilish muhandisligi bakalavriyatini tayyorlash jarayonida innovatsion dizaynni amalga oshirishga tayyorlikning kognitiv komponenti quyidagi ko'rsatkichlar bilan shakllanadi:

- uslubiy bilim;
- innovatsion dizayn texnologiyalarini amaliyotda qo'llash qobiliyati;
- amaliy mashg'ulotlarda ijobiy tajriba.

Qurilish muhandisligi bakalavrining innovatsion dizaynida kognitiv komponentni amalga oshirish professional o'zini o'zi belgilashdir.

Innovatsion dizaynga tayyorlikning ijodiy komponenti mutlaqo yangi g'oyalar taklifi bilan original dizayn echimida qo'llaniladi. Ijodkorlik zamonaviy SAPR dasturiy ta'minotidan foydalangan holda innovatsion arxitektura va qurilish loyihasini yaratishda va dizayn muammolarini hal qilishga ijodiy yondashish qobiliyatida ifodalanadi.

Bo'lajak qurilish bakalavrlarida ijodkorlikni shakllantirish quyidagi ko'nikmalarga bog'liq:

- o'z ehtiyojlarini ifoda etish;
- boshqa axborot manbalarini topish;
- turli muhandislik vaziyatlarda qaror qabul qilish;
- dizayn muammolarini hal qilishning original usullarini yaratish.

Ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish innovatsion dizayn usullaridan foydalangan holda kasbiy muammolarni hal qilishga qaratilgan.

Xulosa:

Innovatsion dizaynga tayyorlikning refleksiv komponenti o'z faoliyati va uni tahlil qilishdan xabardorlikda namoyon bo'ladi. Ushbu komponentni amalga oshirish innovatsion dizayn sohasidagi bilim, ko'nikmalarni, loyihalashda foydalaniladigan me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirish va olingan natijalarni baholashdan iborat.

Bu qurilish muhandisligi bakalavrlariga innovatsion dizaynning mohiyatini o'rganish, xulosalar chiqarish, uni amalga oshirish istiqbollari ko'rish va o'qituvchiga innovatsion loyihani amalga oshirish bo'yicha keyingi ish yo'llarini belgilash imkonini beradi.

Bundan kelib chiqib, biz tasnifga kiritilgan turli xil shakllar bilan ifodalangan innovatsion dizayn turlari kelajakdagi bakalavrlarning "Qurilish" yo'nalishi bo'yicha kasbiy o'zini o'zi tasdiqlash va shaxsiy o'sishi omiliga aylanadi va o'z qiziqishlari, motivlari va ehtiyojlarini hisobga olgan holda, qiyin sharoitlarda, jamoada ishlashda tajriba orttiradi, degan xulosaga keldik.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Мирзиёев Ш.М. Критический анализ, строгая дисциплина и личная ответственность – каждое занятие должно иметь ежедневное правило. Т.: «Узбекистан» 2017 г.
2. Маткаримов С.Ю., Асатов Н.А., Джураев У.Ю., Бойматов А.А., Норматова Н.А. «Компьютерные технологии в проектировании строительных конструкций». Методическое пособие. Джизак 2020. 80 стр.
3. Манакова О.С. Инновационные задачи ресурсосбережения как средство формирования инженерной компетентности будущего бакалавра: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08: защищена 03.06.14: утв. 20.10.14 / Манакова Ольга Сергеевна. - М., 2014. - 234 с.

UDK 38.3

INNOVATSION QURILISH LOYIHASINI ISHLAB CHIQUISH

Normatova Nargiza Azimjonovna. Jizzax Politehnika instituti. Jizzax, O'zbekiston.

nargiza_normatova@inbox.ru

Annotasiya: *Maqolaning dolzarbligi qurilish sohasida innovatsion qurilish loyihasi ishlab chiqishga qaratilgan. Maqolada zamonaviy sharoitda davlat tomonidan uy-joylarning arzonligini oshirish, uy-joy qurilishini rivojlantirish, yangi turmush sharoitini yaratishga alohida etibor qaratilgan.*

Kalit so'zlar: *uy-joy qurilishi, innovatsion qurilish, rivojlantirish strategiyasi, qurilish mexanizmlari, ijtimoiy infratuzilma, rivojlanish, loyiha, iqtisodiy ko'rsatkich.*

Аннотация: *Актуальность статьи сосредоточена на разработке инновационного строительного проекта в сфере строительства. В статье основное внимание уделяется повышению доступности жилья для народа в современных условиях, развитию жилищного строительства, созданию новых условий проживания.*

Ключевые слова: *жилищное строительство, инновационное строительство, стратегия развития, механизмы строительства, социальная инфраструктура, девелопмент, проект, экономический показатель.*

Abstract: *The relevance of the article is focused on the development of an innovative construction project in the construction industry. The article focuses on increasing the affordability of housing for people in modern conditions, the development of housing construction, and the creation of new living conditions.*

Key words: *housing construction, innovative construction, development strategy, construction mechanisms, social infrastructure, development, project, economic indicator.*

Kirish.

Zamonaviy sharoitda davlat tomonidan uy-joylarning arzonligini oshirish, uy-joy qurilishini rivojlantirish, yangi turmush sharoitini yaratishga qaratilgan chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Ammo uy-joy qurilishi sohasidagi vaziyatni tubdan o'zgartirish uchun faqat davlatning sa'y-harakatlari etarli emas. Bu uy-joy qurilishini rivojlantirish strategiyasini amalga oshirish doirasida davlat organlari, tadbirkorlik tuzilmalari, kasbiy va jamoat tashkilotlari o'rtasida samarali va muvofiqlashtirilgan tashkiliy hamkorlikni taqozo etadi.